

Veiligheid en verantwoordelijkheid voor particuliere houtzagers

Brandhout op stam wordt vaak aan particuliere hobbyzagers gegund. De hobbyzager mag het hout voor een vriendelijke prijs of zelfs gratis meenemen, en de terreineigenaar heeft een voordelige verzorging van zijn bos. Maar wie is dan verantwoordelijk voor de veiligheid? En welke afspraken moeten daarbij gemaakt worden? Daarover staan in deze brochure de belangrijkste aandachtspunten.

1 Veiligheid bij boswerk geldt voor iedereen

Het omzagen en korten van hout zijn altijd risicovolle werkzaamheden. Juist daarom gaat er veel aandacht uit naar de veiligheidsmaatregelen, zoals machineveiligheid, persoonlijke beschermingsmiddelen en de vaardigheden en deskundigheid van de uitvoerenden. Aan deze veiligheidsvoorschriften hebben alle betrokken partijen uit de bos- en natuursector zich geconformeerd. Hierdoor is het huidige goede veiligheidsniveau in de bos- en natuursector bereikt. Dit wil deze beroepssector dan ook zeker vasthouden en waar mogelijk zelfs nog verhogen. Het valt dan ook steeds meer op als een ondeskundig hobbyzager boswerkzaamheden voor het aanvullen van zijn haardhoutvoorraad onveilig verricht. Daarom wil het Bosschap, waarin de belanghebbende partijen vertegenwoordigd zijn, daar aandacht aan schenken zodat dit ook veilig en naar ieders tevredenheid gebeurt.

2 De verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheden en de daarbij horende inspanningsverplichtingen zijn bij het uitbesteden van werkzaamheden aan een bedrijf redelijk duidelijk (zie brochure 'De relatie opdrachtgever – opdrachtnemer' van het Bosschap). Bij een werkgever - werknemer relatie is dit al helemaal helder. Maar het wordt lastiger om dit voor de hobbyzager en de betreffende terreineigenaar concreet te maken. Soms kan het een soort vrijwilligerswerk zijn of is het een vriendendienst. Maar ook kan de situatie op een houtverkoop op stam lijken. Bepalend voor de juiste invulling hiervan is altijd de specifieke situatie zoals die zich in werkelijkheid voordoet. Het volgende veel voorkomende voorbeeld wordt in deze brochure als uitgangspunt genomen. Vervolgens wordt daaraan de verantwoordelijkheid voor de eigenaar en de hobbyzager gekoppeld:

Een terreineigenaar gunt hout op stam aan een niet professionele houtzager; gratis of tegen een geringe vergoeding. Dit doet de terreineigenaar mede omdat zo het bos onderhouden wordt en hij hiermee dus een voordeel heeft. De eigenaar geeft van te voren aan welke bomen weggehaald mogen worden maar hij is niet betrokken bij de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden.

De eigenaar

De eigenaar weet dat zaagwerkzaamheden risicovol zijn. Gevaarlijke 'toestanden' op zijn terrein moet hij eigenlijk niet willen hebben. Alleen als er voldoende maatregelen zijn getroffen waardoor de risico's aanvaardbaar worden kan hij deze activiteit laten doorgaan. Dit is in de eerste plaats zijn morele verantwoordelijkheid. Maar mocht er een ernstig ongeval tijdens de werkzaamheden plaats vinden dan kan hij hiervoor ook wettelijk aansprakelijk gehouden worden. Dit is mogelijk op basis van de zorgplicht bij een 'vriendendienst' of als 'opdrachtgever' bij het aanbesteden van werk. Door voorafgaand aan de gunning van het hout hieraan duidelijke voorwaarden te koppelen kan de eigenaar in ieder geval aan zijn zorgplicht voldoen. Maar bovenal kan hij ook met een goed geweten het haardhout zijn bos uit zien rijden.

Hobbyzager

Na de gemaakte afspraken met de terreineigenaar is de hobbyzager tijdens de werkzaamheden verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid. Maar ook voor die van zijn omgeving zoals passerende wandelaars en andere recreanten. Neemt hij een 'hulpje' mee die als vriendendienst bij de werkzaamheden meehelpt, dan kan de hobbyzager daar ook verantwoordelijk worden gesteld.

3 Maak afspraken

In de tijd dat er weinig tot geen veiligheidsvoorschriften bestonden waren de gevolgen van een ongelukje zeer ernstig. Die periode wil niemand terug. Juist daarom is het belangrijk dat ook de hobbyzager die bloot staat aan de bekende gevaren, zich daar dan ook voldoende tegen beschermt. Zeker als terreineigenaar moet je niet willen dat zich op jouw terrein ongewenste gevaarlijke taferelen voordoen. Geef als terreineigenaar dan ook duidelijk de voorwaarden aan waaronder de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Hiernaast worden de belangrijkste aandachtspunten van de veiligheidsvoorwaarden bij het gunnen van brandhout op stam aan particulieren gegeven. Deze zullen door de terreineigenaar voor zijn eigen situatie specifiek gemaakt moeten worden. Weet in ieder geval dat de te vellen bomen afgestemd zijn op het vaardigheidsniveau van de hobbyzager. Denk hierbij aan de dikte, de hang- en vellingsrichting, de omgeving, enz.

Naast de veiligheidsvoorwaarden zijn er uiteraard nog meer zaken vast te leggen zoals de periode en tijdstippen, vrijhouden van paden en wegen, de hoogte van het afzagen, vervoer, Flora- en Faunawetgeving, enz.

De veiligheidsvoorwaarden kunnen mondeling afgesproken worden, maar het is natuurlijk beter om dit schriftelijk vast te leggen. De terreineigenaar kan de controle op de uitvoering van de voorwaarden zelf of door een door hem aangewezen deskundige laten doen.

De aandachtspunten bij het opstellen van de voorwaarden:

- Geef duidelijk het te vellen hout aan.
- Eis de noodzakelijke deskundigheid en vaardigheid voor de werkzaamheden, bijvoorbeeld: een bewijs van deelname aan een training van het vellen van bomen met de motorkettingzaag.
- De machines en gereedschappen moeten in dusdanige staat zijn dat ze voldoen aan de huidige veiligheidsvoorschriften en dus deugdelijk zijn, dat is: Machinerichtlijn (CE), geen ernstige slijtage aan onderdelen die de veiligheid beïnvloeden, de machines en hulpmiddelen zijn geschikt voor de werkzaamheden.
- Eis dat de noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen gedragen worden en dat deze in orde zijn.
- Geef aan dat de hobbyzager verantwoordelijk is voor de veiligheid van andere personen die hem helpen bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Dus dat zij aan dezelfde noodzakelijke veiligheidseisen moeten voldoen.
- De hobbyzager zorgt dat de bezoekers van het bos veilig zijn werkzaamheden kunnen passeren.

Deze brochure is mede tot stand gekomen
door een financiële bijdrage van
Colland Arbeidsmarktbeleid.

Postbus 65
3970 AB Driebergen
telefoon: 030 -69 30 130
fax: 030-69 33 621
e-mail: algemeen@bosschap.nl
www.bosschap.nl

Het Bosschap is een ontmoetingsplek
voor iedereen die is betrokken bij bos- en
natuurbeheer in Nederland. Het Bosschap
zet zich in voor goede randvoorwaarden
voor dit beheer, voor het verzekeren van
een veilig en professioneel werkklimaat
voor werknemers in bos en natuur, en voor
een gezonde bedrijfseconomische basis
voor bedrijven in de sector.

Een uitgave van het Bosschap,
bedrijfschap voor bos en natuur
Vormgeving: HolwerdaDeWit, Den Haag
Samenstelling en redactie: het Bosschap
Foto's: het Bosschap
© Het Bosschap, 2013